

Іванченко Вячеслав Сергійович, кандидат економічних наук, докторант кафедри маркетингу, підприємництва і торгівлі, viacheslavivanchenkov@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-7074-3024
*Одеський національний технологічний університет
вул. Канатна, 112, Одеса, 65039*

МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ СТРУКТУРНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ: КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ТА ПРАКТИЧНІ ОРІЄНТИРИ

Анотація. Структурні зрушення, які нині проходять в розвитку України, спричинені як внутрішніми факторами трансформації економіки, так і зовнішніми викликами, зокрема глобальними екологічними загрозами, пандемією та війною сприяють зростанню актуальності забезпечення сталого розвитку, який поєднує економічне зростання, соціальну справедливість та екологічну безпеку. У такому контексті державне регулювання набуває особливого значення як інструменту системного управління структурними трансформаціями, спрямованими на досягнення довгострокової сталості, формування нових технологічних укладів, розвиток відновлюваної енергетики, впровадження принципів циркулярної економіки та цифрової трансформації вимагають активної ролі держави як координатора змін і гаранта збалансованого переходу.

Метою публікації є механізми державного регулювання структурних трансформацій з урахуванням засад сталого розвитку.

Результати. В статті досліджуються сутність сталого розвитку, його ретроспектива та підходи до формування механізмів державного регулювання структурних трансформацій в контексті сталого розвитку. Визначено сутнісне наповнення категоріальних понять: трансформації, структурні трансформації, механізмів державного регулювання структурних трансформацій сталого розвитку. Обґрунтовані основні характеристики та ключові сфери структурних трансформацій сталого розвитку. Зазначено, що ефективна взаємодія нормативно-правового, економічного, інституційно-організаційного, фінансово-кредитного, інформаційно-комунікаційного механізмів, дозволяє досягати збалансованості між економічною ефективністю, соціальною справедливістю та екологічною безпекою. Узагальнені національні орієнтири, які дають змогу окреслити пріоритетні вектори державної політики у сфері регулювання структурних трансформацій.

Висновки. Механізми державного регулювання структурних трансформацій сталого розвитку формують цілісну систему впливу, яка поєднує правові, економічні, інституційні, фінансові та інформаційні інструменти, ефективне застосування яких потребує узгодженості, довгострокового бачення та постійного моніторингу результативності.

Ключові слова: сталий розвиток, структурні трансформації, державне регулювання, механізми державного регулювання структурних трансформацій.

Ivanchenkov Viacheslav, Candidate of Science in Economics, Associate Professor, doctoral student, Department of Trade Entrepreneurship, Commodity Studies and Business Management, viacheslavivanchenkov@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-7074-3024

*Odesa National University of Technology
112, Kanatna str., Odesa, Ukraine, 65039*

MECHANISMS OF STATE REGULATION OF STRUCTURAL TRANSFORMATIONS IN THE CONTEXT OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT: CONCEPTUAL PRINCIPLES AND PRACTICAL GUIDELINES

Abstract. *The structural shifts currently taking place in the development of Ukraine, caused by both internal factors of economic transformation and external challenges, in particular global environmental threats, pandemic, and war, contribute to the increasing relevance of ensuring sustainable development, which combines economic growth, social justice, and ecological security. In this context, state regulation acquires special importance as a tool for systemic management of structural transformations aimed at achieving long-term sustainability, the formation of new technological structures, the development of renewable energy, the implementation of the principles of the circular economy and digital transformation require the active role of the state as a coordinator of changes and a guarantor of a balanced transition.*

The purpose of the publication is to examine the mechanisms of state regulation of structural transformations, considering the principles of sustainable development.

Results. *The article examines the essence of sustainable development, its retrospective, and approaches to the formation of mechanisms of state regulation of structural transformations in the context of sustainable development. The essential content of the categorical concepts: transformations, structural transformations, mechanisms of state regulation of structural transformations of sustainable development, is determined. The main characteristics and key areas of structural transformations of sustainable development are substantiated. It is noted that the effective interaction of regulatory, economic, institutional, organizational, financial, and credit mechanisms, as well as information and communication systems, allows achieving a balance between economic efficiency, social justice, and environmental safety. National guidelines are generalized, which helps outline the priority vectors of state policy in the field of regulation of structural transformations.*

Conclusions. *Mechanisms of state regulation of structural transformations of sustainable development form a holistic system of influence that combines legal, economic, institutional, financial, and informational instruments, the practical application of which requires coherence, long-term vision, and constant monitoring of effectiveness.*

Keywords: *sustainable development, structural transformations, state regulation, mechanisms of state regulation of structural transformations.*

Постановка проблеми. Сучасний стан світової системи вимагає трансформації у більш стійку модель розвитку, і концепція сталого розвитку набуває дедалі більшої актуальності та поширення у міжнародній практиці. За таких умов вектор сталого розвитку виступає фундаментальним орієнтиром задля формування безпечного і гармонійного майбутнього людської цивілізації, а реалізація принципів сталого розвитку супроводжується низкою викликів, пов'язаних із переформатуванням економіки, управлінських моделей та суспільних відносин.

Глибокі структурні зрушення, які проходять на сучасному етапі розвитку України, спричиненими як внутрішніми факторами трансформації економіки, так

і зовнішніми викликами, зокрема глобальними екологічними загрозами, пандемією та війною сприяють зростанню актуальності забезпечення сталого розвитку, який поєднує економічне зростання, соціальну справедливість та екологічну безпеку. Проте сталий розвиток не відбувається стихійно, а потребує чітко сформованих підходів до державного регулювання, здатного не лише реагувати на виклики, а й ініціювати стратегічні структурні зміни. Тому вирішення питань імплементації концепції сталого розвитку і дотримання її принципів, покладається не лише на державу, а й на бізнес-середовище, наукову спільноту та активну участь суспільства. У такому контексті державне регулювання набуває особливого значення як інструменту системного управління структурними трансформаціями, спрямованими на досягнення довгострокової сталості, формування нових технологічних укладів, розвиток відновлюваної енергетики, впровадження принципів циркулярної економіки та цифрової трансформації вимагають активної ролі держави як координатора змін і гаранта збалансованого переходу. У фокусі сучасного наукового дискурсу – механізми державного впливу на перебіг структурних трансформацій, які мають відбуватись в межах загальнонаціональної цілі – досягнення сталого розвитку і ефективно управління такими процесами, яке вимагає системного підходу до вибору інструментів, визначення пріоритетів та побудови партнерства між державою, бізнесом і суспільством.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Починаючи з другої половини ХХ століття, світ зіткнувся з наростанням конфлікту між природним середовищем і соціально-економічною діяльністю людства. Було порушено діалектичну рівновагу між природою та суспільством, а економічне середовище, що відіграє ключову роль для життєдіяльності людини, втратило стабільність. Такі обставини сприяли формуванню нових підходів до осмислення взаємодії природи й суспільства та викликали необхідність міждисциплінарного переосмислення траєкторій розвитку. За таких умов, у науковому та міжнародному дискурсі формується Концепція сталого розвитку, як реакція на загострення екологічних, соціальних та економічних криз, що стала інтелектуальною відповіддю на

зростання напруженості у природно-соціальних відносинах і спробою запропонувати нову модель глобального розвитку. Концепція сталого розвитку охоплює не лише шляхи мінімізації негативного впливу людської діяльності на довкілля, а й перспективи гармонізації економічного зростання, соціального добробуту та охорони навколишнього середовища на основі науково-технічного прогресу.

Історично одним із перших масштабних досліджень у цій сфері стали роботи Римського клубу, створеного у 1968 році за ініціативи італійського економіста Ауреліо Печчеї, саме в цих працях було вперше піднято питання про межі економічного зростання, вичерпність ресурсів та потребу в нових підходах до глобального управління розвитком. Проте найповніше і системне визначення поняття «сталий розвиток» було сформульовано у всесвітньо відомій доповіді «Наше спільне майбутнє» (1987 р.), підготовленій Всесвітньою комісією з навколишнього середовища та розвитку під егідою ООН. У подальшому концепція стала основою для формування Цілей сталого розвитку (ЦСР), які з 2015 року слугують універсальним індикатором для формування державної політики у більшості країн світу [5].

Згідно з аналізом сучасних досліджень, ключовим компонентом ефективного впровадження ідей сталого розвитку є механізми державного регулювання, які дозволяють здійснювати інституційну підтримку структурних змін у промисловості, енергетиці, сільському господарстві; формувати партнерство між державою, бізнесом і громадянським суспільством на засадах спільної відповідальності; координувати стратегії сталого розвитку на національному та регіональному рівнях, використовуючи фінансові, правові та адміністративні інструменти. Таким чином, сучасні дослідження демонструють, що перехід до моделі сталого розвитку неможливий без державної участі, саме державна політика визначає рамкові умови для структурних трансформацій, забезпечує довгострокову стабільність і гарантує реалізацію суспільних інтересів у ширшому глобальному контексті.

Постановка цілей статті. Метою дослідження є механізми державного регулювання структурних трансформацій з урахуванням засад сталого розвитку. Зокрема, увага приділяється як концептуальним основам формування відповідної політики, так і практичним орієнтирам, які можуть бути адаптовані до вітчизняного контексту в умовах євроінтеграції та післявоєнного відновлення.

Виклад основного матеріалу досліджень. Дослідження свідчать, що концепція сталого розвитку має своє коріння в теорії економічного розвитку, яку запропонував Джон Мейнард Кейнс ще у 1930-х роках. Згідно з цією теорією, ключовими якісними чинниками економічного зростання є розвиток здібностей людини, реалізація її вмінь, розширення особистих можливостей та свободи вибору. Починаючи з 1970-х років, теоретичну базу глобального підходу до сталого розвитку почали формувати міжнародні документи, прийняті під егідою ООН, а активне обговорення та ухвалення важливих рішень відбувалося з 1980-х років під час численних самітів і конференцій, присвячених питанням екології, економіки та соціального розвитку. Відповідно, сталий розвиток визначається як процес, головною метою якого є задоволення потреб нинішнього покоління без шкоди для можливостей майбутніх поколінь задовольняти власні потреби [8]. Такий підхід охоплює комплекс завдань, серед яких забезпечення екологічної безпеки, створення умов для безперервного й відповідального виробництва, постійне поліпшення якості життя населення, гармонізація взаємовідносин між природним середовищем і людським суспільством [3]. Нині сталий розвиток є стратегічною метою більшості країн світу, який охоплює міждисциплінарні напрями, включаючи освіту, економіку, охорону довкілля, соціальну справедливість та технологічні інновації, а реалізація принципів сталого розвитку потребує злагодженої співпраці урядів, бізнесу, громадських організацій і кожного окремого громадянина.

Сталий розвиток економіки, що забезпечує задоволення матеріальних і духовних потреб людини, а також збереження сприятливого середовища існування як для нинішніх, так і для майбутніх поколінь, у сучасних умовах стикається зі значними зовнішніми та внутрішніми викликами. Серед ключових

загроз вирізняються: зростання впливу процесів глобалізації та міжнародної інтеграції; прискорення науково-технічного прогресу; загострення конкуренції на світових ринках і зростання диспропорцій між країнами за рівнем економічного розвитку. За таких умов виникає низка ризиків для забезпечення сталого розвитку, зокрема: повільні темпи трансформації економічних відносин і ризик збереження неефективної, енергоємної та ресурсозатратної економічної структури; технологічне відставання в умовах нового етапу інноваційного розвитку, особливо за умови недостатнього рівня наукоємності валового внутрішнього продукту; обмеження доступу до провідних зарубіжних технологій, інноваційних рішень, фінансових ресурсів і зовнішніх ринків; висока залежність від зовнішньоекономічної кон'юнктури, зокрема від коливань цін на енергетичні та сировинні ресурси. У відповідь на ці виклики ключовим завданням стає стратегічне регулювання структурних трансформацій, спрямоване на формування гнучкої, інноваційної, екологічно орієнтованої моделі економіки, що передбачає активну державну політику модернізації структури економіки, з акцентом на розвиток високотехнологічних, ресурсоефективних і кліматостійких секторів; посилення інституційної спроможності задля реалізації механізмів «зеленого переходу» та цифровізації; створення умов для науково-технічного прориву через підтримку інновацій, освіти, розвитку людського капіталу; диверсифікацію економіки з метою зниження зовнішньої вразливості; інтеграцію принципів сталого розвитку у всі рівні економічного планування та регіональної політики. Таким чином, лише шляхом цілеспрямованого структурного оновлення можливо забезпечити адаптивність національної економіки до динамічних викликів сучасності та закласти підвалини для довготривалого сталого зростання.

Сутність поняття «трансформація» походить від латинського *transformātiō* – перетворення, зміна форми. В суспільних науках зазначене поняття набуло широкого поширення в другій половині ХХ століття, в контексті опису радикальних структурних змін у національних економіках. В класичному розумінні трансформацію можна трактувати як процес подолання ключових характеристик попереднього соціально-економічного устрою та формування нової

якості економічної системи, що відповідає сучасним вимогам і викликам [6]. Аналіз наукових джерел свідчить про широке та багатозначне трактування терміну «трансформація», який застосовується до всіх типів істотних змін базових структур і підсистем суспільства – економічних, соціальних, інституційних, культурних. Водночас, єдності у визначенні сутності такого процесу серед вітчизняних та зарубіжних вчених не існує: у найзагальнішому вигляді трансформація розглядається як зміна або якісне перетворення сутності, форми, функціоналу об'єкта, яке супроводжується модифікацією соціальних інститутів, структур і правил. Таким чином, трансформація є інтегральною категорією, що охоплює процеси змін, вдосконалення, оновлення елементів економічної системи, у багатьох сучасних визначеннях трансформація передбачає позитивний ефект – перехід на вищий рівень функціонування, більшу адаптивність та стійкість.

Особливу увагу в науковому дискурсі приділяють структурній трансформації, яка полягає у зміні логіки взаємодії економічних суб'єктів та секторів в умовах впливу зовнішнього середовища, де основними чинниками є: макроекономічна та політична ситуація, динаміка галузевого розвитку та інноваційного потенціалу, міжнародні стандарти й тренди сталого розвитку. Натомість внутрішні чинники, серед яких інституційна якість, кадровий потенціал або управлінська культура, хоч і мають важливе значення, зазвичай розглядаються як вторинні, тобто такі, що трансформуються під впливом зовнішніх викликів. В такому ключі сутність структурних трансформацій у сучасній науковій літературі розглядається як сукупність глибоких, довготривалих і системних змін у внутрішній організації економіки, соціальних інститутах, способах виробництва, споживання та управління. Такі трансформації мають стратегічний характер і суттєво змінюють функціонування суспільства та взаємодію з природним середовищем. У контексті парадигми сталого розвитку структурні трансформації відіграють ключову роль, оскільки саме вони забезпечують перехід від застарілої моделі, яка базувалась на інтенсивному ресурсоспоживанні, до економіки знань, зеленої енергетики, соціальної відповідальності та екологічної збалансованості. Тому основними

характеристиками структурних трансформацій є системність і міждисциплінарність, інноваційність, інклюзивність і справедливість, інституційна перебудова (рис.1).

З огляду на зазначене, регулювання структурних трансформацій в контексті сталого розвитку має спиратися на такі принципи:

- проактивне державне управління змінами, а не лише реагування на кризи;
- інтеграція соціальної, економічної та екологічної складових в структурну політику;
- адаптивність інституцій до глобальних викликів (зміни клімату, цифровізація, демографія, війни);
- забезпечення справедливості трансформацій, задля уникнення посилення нерівності суспільного розвитку.

Рисунок 1 – Основні характеристики структурних трансформацій сталого розвитку

Тож, на відміну від класичних структурних реформ, трансформації у векторі сталого розвитку не лише змінюють структуру економіки, а і створюють нову

якість розвитку, яка забезпечує довгострокову стабільність, міжпоколінну справедливість і екологічну безпеку, тобто є не адаптацією до нових умов, а спрямовані на переосмислення цінностей та цілей державної політики. Структурні трансформації в межах сталого розвитку охоплюють широкий спектр сфер, які тісно взаємопов'язані між собою (табл. 1).

Таблиця 1 – Ключові сфери структурних трансформацій сталого розвитку

Сфера	Основні трансформації	Проблемні аспекти
Економічна	Перехід до зеленої економіки та циркулярного виробництва; інвестиції в екологічно чисті технології; стимулювання малого та середнього бізнесу зі сталими практиками; зростання ролі «зеленої» індустрії та зелених фінансів	Залежність від викопного палива; недостатнє фінансування інновацій; низький рівень усвідомлення бізнесу щодо екостандартів
Соціальна	Інклюзія до прийняття рішень (права жінок, меншин, людей з інвалідністю); розширення доступу до освіти та медицини; програми боротьби з бідністю; створення гідних умов праці	Соціальна нерівність залишається високою; демографічні виклики (старіння населення, міграція); відтік кадрів із сільських та депресивних регіонів
Екологічна	Розвиток альтернативної енергетики (сонячна, вітрова, біоенергія); збільшення площ природоохоронних територій; законодавчі зміни щодо охорони довкілля; активне впровадження екологічної сертифікації у промисловості	Забруднення повітря, ґрунтів, вод; низький рівень переробки відходів; браконьєрство, вирубка лісів, деградація ґрунтів
Інституційна	Розробка національних стратегій сталого розвитку; інтеграція з міжнародними політиками; залучення громадянського суспільства до формування політики	Корупція та низька ефективність державного управління; повільне впровадження реформ; відсутність чітких механізмів моніторингу та оцінки ефективності
Освітньо-наукова сфера	Впровадження освіти для сталого розвитку; розвиток наукових досліджень у сфері клімату, енергетики, урбаністики; співпраця університетів, громад, бізнесу	Недостатня інтеграція сталого розвитку в освітню систему; відсутність міждисциплінарних програм; низька підтримка науковців у сфері екології та клімату

Успішне впровадження таких трансформацій можливе лише за умови комплексного підходу, що поєднує економічні реформи, соціальні гарантії, екологічну відповідальність, інституційну модернізацію та науково-освітній

поступ. Такі процеси потребують не лише політичної волі, а й державного регулювання. Особливо важливою є синергія між стратегічним плануванням, нормативно-правовими механізмами та економічним стимулюванням, що дозволяє не лише реагувати на виклики сьогодення, а й випереджати негативні сценарії через системне регулювання. Таким чином, сталий розвиток в сучасних умовах не може розглядатись як абстрактна мета – це практичний курс державної політики, який вимагає перегляду підходів до структурних змін і формування нової архітектури регуляторних механізмів.

Структурні трансформації, що супроводжують перехід до моделі сталого розвитку, не є спонтанними або стихійними процесами, вони потребують цілеспрямованого державного регулювання, задля забезпечення узгодженості дій між секторами економіки, суспільством та природним середовищем. В такому ключі держава відіграє ключову роль як координатор, регулятор та стратегічний суб'єкт, здатний забезпечити системність, сталість і правову визначеність трансформаційних процесів [4].

Державне регулювання структурних трансформацій передбачає розробку та реалізацію політик, спрямованих на зміну структури економіки, модернізацію інфраструктури, соціальних інститутів і механізмів природокористування [1]. У центрі цього підходу перебуває ідея гармонізації інтересів між поколіннями, секторами суспільства та сферами життєдіяльності. При цьому управлінські зусилля держави повинні ґрунтуватися на таких принципах:

- інтегрованість – врахування взаємозв'язків між соціальними, економічними та екологічними компонентами;
- довгостроковість – стратегічне планування з горизонтом на десятиліття;
- партнерство – співпраця з громадським суспільством, бізнесом, науковими колами;
- адаптивність – здатність до реагування на зміни внутрішнього та зовнішнього середовища.

Ключову роль в підтримці системних змін відіграють механізми державного регулювання структурних трансформацій сталого розвитку, які розглядаються нами як сукупність організаційних, правових, економічних, інформаційних та інституційних інструментів, що спрямовані на забезпечення цілеспрямованого

переходу до сталого типу розвитку суспільства. За таких умов, ефективна взаємодія нормативно-правового, економічного, інституційно-організаційного, фінансово-кредитного, інформаційно-комунікаційного механізмів (таблиця 2), дозволяє досягати збалансованості між економічною ефективністю, соціальною справедливістю та екологічною безпекою.

Таблиця 2 – Механізми державного регулювання структурних трансформацій сталого розвитку

Механізм	Напрямок реалізації	Значення
Нормативно-правовий (формує правову базу, яка регламентує дії суб'єктів у сфері сталого розвитку)	Ухвалення стратегій; прийняття законів та підзаконних актів (екологічне право, містобудівне регулювання, стандарти якості та ін.); створення правових інструментів захисту довкілля й контролю за використанням природних ресурсів	Забезпечує правову визначеність, стабільність і підзвітність трансформаційних процесів
Економічний (впливає на мотивацію економічних суб'єктів)	Екологічне оподаткування (плата за забруднення, рентні платежі); бюджетні субсидії та дотації (для впровадження енергоефективних технологій); державні інвестиції у критичну інфраструктуру; державні закупівлі з екологічними критеріями (green public procurement); податкові пільги для підприємств, які впроваджують зелені інновації.	Стимулює переорієнтацію ринкових процесів у бік екологічної та соціальної ефективності
Інституційно-організаційний (забезпечує координацію дій між стейкхолдерами)	Створення спеціалізованих державних органів (міністерств, агенцій, комісій); формування міжвідомчих координаційних рад; публічно-приватні партнерства для реалізації інфраструктурних проєктів; залучення громад до прийняття рішень	Забезпечує узгодженість дій та ефективний розподіл відповідальності між зацікавленими сторонами
Фінансово-кредитний (охоплює інструменти мобілізації фінансових ресурсів)	Зелені облігації (green bonds); пільгове кредитування підприємств, які модернізують виробництво; створення фондів сталого розвитку; залучення міжнародної допомоги та грантів (Глобальний екологічний фонд, ЄБРР, ЄІБ та ін.)	Дозволяє реалізовувати капіталомісткі проєкти та посилює фінансову стійкість реформ
Інформаційно-комунікаційний (формує суспільну підтримку трансформацій шляхом інформування, навчання та просвітницької діяльності)	Інформаційні кампанії про Цілі сталого розвитку; інтеграція освіти для сталого розвитку в освітні програми; забезпечення відкритості екологічної інформації (екологічний моніторинг, доступ до даних); сприяння екологічній журналістиці та громадському контролю	Підвищує рівень екологічної свідомості та громадської участі

З огляду на виклики, що постають перед Україною у XXI столітті, зокрема, необхідність післявоєнного відновлення, адаптації до змін клімату, інтеграції в європейський простір та трансформації традиційної економічної моделі - питання практичної реалізації принципів сталого розвитку набуває першочергового значення. Узагальнення національних орієнтирів дає змогу окреслити пріоритетні вектори державної політики у сфері регулювання структурних трансформацій [7].

- *Стратегічна інтеграція сталого розвитку в державну політику.* Необхідно забезпечити системне врахування Цілей сталого розвитку ООН в усіх програмах та планах економічного, соціального й екологічного розвитку країни на національному, регіональному та місцевому рівнях.

- *Формування економіки майбутнього.* Важливим орієнтиром є перехід до зеленої, інноваційної та низьковуглецевої моделі економіки з пріоритетом відновлюваних джерел енергії, ресурсощадних технологій та розвитку зеленої інфраструктури.

- *Децентралізація та роль громад.* Поглиблення децентралізації та зміцнення спроможності територіальних громад є критичними для ефективної реалізації сталих практик на місцевому рівні, де орієнтиром є забезпечення фінансової та інституційної автономії громад у реалізації проектів сталого розвитку [2].

- *Науково-освітнє забезпечення трансформацій.* Інвестиції в освіту для сталого розвитку, підтримка досліджень, розвиток інноваційної інфраструктури та стимулювання міждисциплінарних підходів мають забезпечити інтелектуальну основу для структурної модернізації країни.

- *Інституційна модернізація та управлінська спроможність.* Україна потребує вдосконалення екологічного та соціального управління, прозорих механізмів контролю та координації, оновлення законодавства відповідно до стандартів ЄС.

- *Гармонізація з європейською кліматичною політикою.* Реалізація положень Європейського зеленого курсу, адаптація до нових регуляторних вимог (наприклад, вуглецевого коригування на кордонах ЄС – СВМ) та участь у

програмах відбудови мають стати невід’ємною частиною трансформаційного процесу.

Таким чином, практичні орієнтири для України у сфері структурних трансформацій сталого розвитку повинні поєднувати стратегічне бачення з гнучкістю реалізації, узгодженість із міжнародними зобов’язаннями – з урахуванням національного контексту, а також підвищення спроможності держави, громад та бізнесу до сталих рішень, оскільки така багатовекторна модель дозволить Україні не лише відновитися, а й сформувати конкурентоспроможну, екологічно відповідальну та соціально згуртовану державу майбутнього.

Висновки. На підставі виконаних досліджень встановлено, що механізми державного регулювання структурних трансформацій сталого розвитку формують цілісну систему впливу, яка поєднує правові, економічні, інституційні, фінансові та інформаційні інструменти, ефективне застосування яких потребує узгодженості, довгострокового бачення та постійного моніторингу результативності. Лише завдяки злагодженому функціонуванню зазначених механізмів можливо досягти комплексної трансформації до сталого, ресурсозберігаючого й соціально орієнтованого суспільства.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Бурик З. М. Механізм державного регулювання в сфері сталого розвитку. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2018. № 2. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1190>.
2. Державна стратегія регіонального розвитку на 2021–2027 роки : затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 695. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF>
3. Національний план дій з реалізації Цілей сталого розвитку до 2030 року. Кабінет Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npras>
4. Пінчук А. О. Державне регулювання сталого розвитку сільського господарства в умовах трансформації національної економіки: теорія, методологія та практика : монографія / А. О. Пінчук. Чернівці : ЧНТУ, 2019. 332 с.
5. Про Цілі сталого розвитку: офіційний сайт ООН в Україні. URL: <https://ukraine.un.org/uk/sdgs>
6. Структурні трансформації в економіці України: динаміка, суперечності та їх вплив на економічний розвиток: наук. доповідь/ за ред. Л.В. Шинкарук. ДУ» Інститут економіки та прогнозування НАН України». Київ : 2015. 304 с.

7. Україна-2030. Стратегія зміни майбутнього. Київ : Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2020-12/ukraine-2030-1.pdf>
8. Харченко Т.О. Державне регулювання сталого розвитку аграрного сектора економіки України: теоретико-методологічні підходи: монографія. Суми : «Мрія», 2023. 360 с.

REFERENCES:

1. Buryk Z. M. Mekhanizm derzhavnoho rehuliuвання v sferi staloho rozvytku. Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok. 2018. № 2. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1190>.
2. Derzhavna stratehiia rehionalnoho rozvytku na 2021–2027 roky : zatverdzheno postanovoiu Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 5 serpnia 2020 r. № 695. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF>
3. Natsionalnyi plan dii z realizatsii Tsilei staloho rozvytku do 2030 roku. Kabinet Ministriv Ukrainy. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas>
4. Pinchuk A. O. Derzhavne rehuliuвання staloho rozvytku silskoho hospodarstva v umovakh transformatsii natsionalnoi ekonomiky: teoriia, metodolohiia ta praktyka : monohrafiia / A. O. Pinchuk. Chernihiv : ChNTU, 2019. 332 s.
5. Pro Tsili staloho rozvytku: ofitsiinyi sait OON v Ukraini. URL: <https://ukraine.un.org/uk/sdgs>
6. Strukturni transformatsii v ekonomitsi Ukrainy: dynamika, superechnosti ta yikh vplyv na ekonomichnyi rozvytok: nauk.dopovid/ za red. L.V. Shynkaruk. DU» Instytut ekonomiky ta prhnozuvannia NAN Ukrainy». Kyiv : 2015. 304 s.
7. Ukraina-2030. Stratehiia zminy maibutnoho. Kyiv : Natsionalnyi instytut stratehichnykh doslidzhen. URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2020-12/ukraine-2030-1.pdf>
8. Kharchenko T.O. Derzhavne rehuliuвання staloho rozvytku ahrarnoho sektora ekonomiky Ukrainy: teoretyko-metodolohichni pidkhody: monohrafiia. Sumy : «Mriia», 2023. 360 s.

Надійшла до редакції 09.04.2025р.